

maal, som danne ligesom Slutstenen af hele Foredraget, saa meget mindre som jeg haader at føre Forhandling om samme Sag paa to Steder paa een Gang; og Loldforlaget jo nu foreligger til Forhandling i det andet Thing, men der var i Indledningerne om den almindelige finantsielle Tilstand nogle Betragtninger, med Hensyn til hvilke jeg blot skal gjøre en lille Bemærkning, som maaske ogsaa gaar i samme Retning som den, der nærmest fremtalte den sidste Taleres lille Indsigelse. Jeg tror, at der fra Finantsministeriets Side, fra det statistiske Bureaus Side, er leveret saadanne Opgjørelser, at de faktiskke Momenter, hvorpaa det kommer an med Hensyn til Spørgsmaalet om de forløbne 6 Aars virkelige Resultat, ere tilgængelige. Jeg tror, jeg tør henvise til den Sammenstilling, som er givne i et Hefte af statistisk Labelværk, som indeholder Oversigter over Kongeriget Danmarks Stats-Indtægter og Stats-Udgifter i Finantsaaret 1864—65 og 1871—72, i Forbindelse med Statsregnskaberne, navnlig Regnskabet for 1872—73. Der har man de faste Udgangspunkter. Hvorledes man nu opstiller de deri givne Tal, hvorledes man nærmere behandler og benytter dem, maa naturligvis for en stor Del være den Enkeltes frie Sag, og forsaavidt kan man ikke sige, at det Resultat, hvortil det enkelte Medlem kommer, er urigtigt, naar blot de Faktorer, som ere benyttede, korrekt fremhæves. Man kan sige, at man ikke selv vilde benytte dem paa den Maade, og for saavidt ikke finder, at det Resultat, han uddrog af Tallene, er et, hvorpaa man vil bygge Noget, men det vedkommende ærede Medlem har naturligvis Lov til at opstille sine Faktorer saaledes, at han faar det Resultat frem, som han nu derpaa vil bygge. Heller ikke jeg kan ganske slutte mig til den Maade, hvorpaa det ærede første Medlem benyttede de enkelte Tal, jeg tror, at han paa en Maade, som neppe var ganske veiledende, ved Slutningsammenstillingen fremdrog de Millioner, som ere anvendte f. Ex. til Krigsfornödenheder; han sammenstillede disse med Udgifterne til produktive Diemed, ikke saaledes at han umiddelbart fremstillede dem som produktive, men dog paa en Maade, som jeg ikke vilde have gjort det paa. Dertil kommer et andet Moment, som ogsaa blev berørt af den sidste ærede Taler. Det ærede Medlem for Viborg optog det fulde Beløb, som var sat i Jernbaneforetagender, og det har han naturligvis Ret til, thi dette Beløb er anvendt, men naar man anstiller en saadan Sammenligning mellem Kapitaler, hvor vi paa den ene Side bringe i Beregning de Beløb, som vi have taget af Kapitalformuen, og som, indtil vi toge og spiste dem op, gav fuld Rente eller i alt Fald 4 pCt. Rente, og saa umiddelbart derpaa som Modstykke opføre de Millioner, som vi have anvendt til Jernbaneforetagender, saa mener jeg, at, skal denne Sammenstilling være frugtbringende, maa der foregaa en Reduktion, som tager Hensyn

til den Indtægt, der har kunnet opnaas af Jernbanerne. Det er det Yderste, som man kan gjøre; det er mere, end man egentlig kan gjøre, naar man ved et seeraarigt Tilbageblik halverer det i Jernbanerne anbragte Kapitalbeløb; hvorledes Forholdet vil stille sig i de næste 6 Aar, taler jeg ikke om, men i de forløbne 6 Aar, om hvilke der her er Tale, er selv et Opving af den halve Værdi for meget, og derved vil der fremkomme et andet Resultat, derved fremkommer der snarere, tror jeg, man maa sige, Balance. Men, som sagt, selve de enkelte Tal, som det ærede Medlem fremdrog, tvivler jeg ikke om vare rigtige; dertil kender jeg altfor meget det ærede Medlems Nødtægtighed med Hensyn til saadanne Forholds Opgjørelse, men det er en Selvsølge, at man kan sammenstille dem paa forskjellig Maade, iden at den One kan bebreide den Anden Noget; naar man blot gjør Rede for, hvorledes man benytter Tallene, kan ogsaa den forskjellige Benyttelse af Enhver paa sin Maade have Nytte og Interesse. Det interesserede mig nu særlig, at det ærede Medlem, der først havde Ordet idag, kom ind paa en Undersøgelse af, hvorledes navnlig Loldbestatningen virker i de forskjellige Samfundsklasser. Ved et ganske særligt Tilfælde stode disse Bemærkninger nemlig sammen med nogle Meddelelser, som Chefen for det statistiske Bureau af egen Drift netop i de sidste Dage, førend Loldbogen skulde forhandles i det andet Thing, har givet mig, uden at jeg dertil havde opfordret ham. Det er et Arbejde, som i denne Tid, da andre meget betydeligere Arbejder paaligge ham, ikke officielt kunde forlanges af ham, men i de enkelte Fristimer, som denne Mand har kunnet anvende til selvstændige videnskabelige Undersøgelser, har han fundet sig opfordret til at grandse disse Spørgsmaal, og skjøndt disse Undersøgelser ikke ere afsluttede, har han dog troet foreløbig at burde give mig nogle Oplysninger, hentede fra samme, og da hans Undersøgelser i en vis Retning komme til noget lignende Resultater som det, det ærede Medlem kom til, om Sagen ogsaa er tagen paa en noget anden Maade, vil jeg her kortelig angive de Resultater, hvortil han er kommen, fordi jeg tror, at det kan frembyde nogen Interesse. Han har nemlig haft Leilighed til at gjenemgaa forskjellige Regnskaber, som ere blevne ham meddelte af Mand af forskjellige Samfundsklasser. Han har haft for Die en Fordeling af Loldbestatningens Indfyldelse i de forskjellige Klasser. Han har sondret mellem 4 Værelsklasser. Den første Klasse omfatter de Artikler, der forbruges forholdsvis mest af de ubemidlede Klasser, hvortil han navnlig har henregnet saadanne Artikler som Kaffe, Sikorie, Salt og indenlandsk Brændevin. Den anden Klasse er de Varer, som forbruges i et Forhold, som omtrent svarer til Forbrugernes Indkomst, navnlig Sukker, Manufakturvarer med Undtagelse af Silkevarer, Olie, Ris, Tobak, enkelte